

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ХАРКІВСЬКА НАЦІОНАЛЬНА АКАДЕМІЯ МІСЬКОГО
ГОСПОДАРСТВА**

О.А. Цимбалюк

**ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
І РОБОЧА ПРОГРАМА
ДИСЦИПЛІНИ «ЕКОНОМІЧНА ТЕОРІЯ»**

(для студентів 3 курсу денної форми навчання напряму
6.060101 «Будівництво», спеціальностей – «Промислове і цивільне будівництво», «Міське
будівництво і господарство»)

Програма навчальної дисципліни і робоча програма навчальної дисципліни «Економічна теорія» (для студентів 3 курсу денної форми навчання напряму 6.060101 – «Будівництво», спеціальностей – «Промислове і цивільне будівництво», «Міське будівництво і господарство» / Укл. О.А. Цимбалюк. – Харків: ХНАМГ, 2009. – 22с.

Укладач: О.А. Цимбалюк.

Програма побудована за вимогами кредитно-модульної системи організації навчального процесу.

Рецензент: к.е.н., ст. викл. Н.В. Можайкіна

Затверджено на засіданні кафедри економічної теорії
Протокол №8 від «5» серпня 2009 р.

ЗМІСТ

	стор.
ВСТУП	4
1. ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ	5
1.1. Мета, предмет та місце дисципліни	5
1.2. Інформаційний обсяг (зміст дисципліни)	6
1.3. Освітньо-кваліфікаційні вимоги	7
1.4. Рекомендована основна навчальна література	8
1.5. Анотації програми навчальної дисципліни	8
2. РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ	10
2.1. Структура навчальної дисципліни й розподіл обсягу навчальної роботи студента за спеціальностями та видами навчальної роботи	10
2.2. Зміст дисципліни	11
2.3. Засоби контролю та структура залікового кредиту	18
2.4. Інформаційно-методичне забезпечення	21

ВСТУП

Для формування сучасного економічного мислення, підготовки фахівців нового покоління потрібно спиратись на фундаментальні знання, вихідні для всебічного вивчення різноманітних соціально-економічних процесів. Такі знання покликана надати економічна теорія.

Дисципліна «Економічна теорія» є нормативною для студентів напряму 6.060101 - «Будівництво», спеціальностей - «Промислове і цивільне будівництво», «Міське будівництво і господарство». Програма курсу включає матеріали, що підготовлені відповідно до місця навчального предмету в структурно-логічній схемі, передбаченої освітньо-професійною програмою бакалавра.

Участь нашої держави в Болонському процесі обумовлює впровадження кредитно-модульної системи організації навчального процесу, що є нашим національним варіантом ECTS. Виходячи з кредитно-модульної системи організації навчального процесу, 15 тем зведені в три змістових модулі (далі ЗМ) з відповідним контролем знань.

Програма розроблена на основі СВО ХНАМГ ПНД: «Економічна теорія» підготовки бакалавра напряму підготовки 6.060101 «Будівництво» 2009 р. СВО ХНАМГ: Навчальні плани підготовки бакалавра напряму 6.060101 – «Будівництво» за спеціальностями «Промислове і цивільне будівництво», «Міське будівництво і господарство».

Програма ухвалена на засіданні кафедри економічної теорії ХНАМГ (протокол №1 від 29.08.2008 р.).

1. ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

1.1. Мета, предмет та місце дисципліни (за ОПП)

1.1.1. Мета: набуття майбутніми фахівцями глибоких економічних знань, формування у них нового економічного мислення, адекватного ринковим відносинам; формування навичок аналізувати реальні економічні процеси і приймати обґрунтовані рішення з приводу економічних проблем, пов'язаних з їх майбутньою практичною діяльністю.

1.1.2. Завдання: науково аналізувати соціальні проблеми та процеси; володіти знанням основ виробничих відносин та принципами управління з урахуванням технічних, фінансових та людських функцій.

1.1.3. Предмет вивчення у дисципліні: основоположні економічні категорії, економічні закони та принципи функціонування економічних систем; економічні відносини, господарчі механізми та дії людей, спрямовані на ефективне господарювання в умовах обмежених економічних і природних ресурсів; особливості ринкових перетворень економіки України; сучасні процеси глобалізації економічного життя. Теорія фірми та ринкова пропозиція. Витрати виробництва і ціна товару. Прибуток і його норма. Фактори, що впливають на розмір прибутку людства.

1.1.3. Місце дисципліни в структурно-логічній схемі підготовки фахівця

(за ОПП та навчальним планом)

Дисципліни, що передують вивченню даної дисципліни	Дисципліни, вивчення яких спирається на дану дисципліну
1. Історія України	1. Економіка будівництва
2. Українська та зарубіжна культури	
3. Філософія	

1.2. Інформаційний обсяг (зміст) дисципліни (відповідно до стандартів ОПП)

Модуль 1. ЕКОНОМІЧНА ТЕОРІЯ (3,0 / 108)

(кількість кредитів/годин)

ЗМ 1. Економічний розвиток: рушійні сили та ступені (0,5 / 18)

Базові навчальні елементи

1. Вступ до економічної теорії.
2. Економічна система: поняття й основні типи. Власність та її роль в економічному розвитку суспільства.
3. Особливості переходу від директивно – планової до ринкової економіки. Формування економічної системи України.
4. Фактори, процес, результати виробництва.
5. Економічні потреби, їх сутність і класифікація. Закон зростання потреб.
6. Основи економіки природокористування. Закони обмеження природних ресурсів, зниження енергетичної ефективності природокористування, падіння природно – ресурсного потенціалу.

ЗМ 2. Мікроекономічний аспект розвитку економіки. (1,0 / 36)

1. Попит і пропозиція.
2. Взаємозв'язок потреб і споживання. Домогосподарства як сфера споживання. Гранична корисність продукту. Раціональний споживчий вибір і формування ринкового попиту.
3. Теорія фірми та ринкова пропозиція. Витрати виробництва і ціна товару. Прибуток і його норма. Фактори, що впливають на розмір прибутку. Сутність, види й функції цін.
4. Теорія ринкових структур. Зміст, види й форми конкуренції. Ринок факторів виробництва й розподіл доходів. Домогосподарства як постачальники ресурсів виробництва. Сімейний бюджет: доходи – видатки.
5. Мікроекономіка суспільного сектора.

ЗМ 3. Теоретичні положення макроекономіки. (1,5 / 54)

1. Макроекономічний рівень господарювання. Основні макроекономічні показники.
2. Зайнятість, безробіття й інфляція.
3. Сукупний попит та його регулювання. Сукупна пропозиція та її динаміка.
4. Фіскальна політика. Бюджетний дефіцит і державний борг.
5. Економічне зростання і його чинники.
6. Зовнішньоекономічні зв'язки.

1.3. Освітньо-кваліфікаційні вимоги

(відповідно до галузей стандартів ОКХ та засобів діагностики (ЗД): виборниці функції, типові задачі діяльності та вміння (за рівнями сформованості), якими повинні оволодіти студенти внаслідок вивчення даної дисципліни)

Вміння (за рівнями сформованості) та знання	Сфери діяльності (виробнича, соціально-виробнича, соціально-побутова)	Функції діяльності у виробничій сфері (проектувальна, організаційна, управлінська, виконавська, технічна, інші)
1	2	3
<p>Репродуктивний рівень. Урахувати основні економічні закони у процесі професійної діяльності.</p>	Виробнича	Організаційна
<p>Алгоритмічний рівень. В умовах виробничої діяльності. <i>За результатами аналізу економічних показників діяльності підприємства, використовуючи моделі поведінки виробника:</i> - прогнозувати оптимальні витрати на виробництві та максимальні прибутки за короткотерміновий та дотерміновий періоди; - визначати ціну та обсяг виробництва в умовах конкуренції. <i>За результатами аналізу законодавчих та нормативних актів України, використовуючи макроекономічні моделі, за допомогою співставлення та порівняння</i> - приймати професійні рішення, адекватні державній економічній політиці. В умовах виробничої та побутової діяльності. <i>На основі аналізу потреб та сімейного бюджету господарств, використовуючи моделі поведінки споживача,</i> - здійснювати прогноз максимізації загальної корисності та платоспроможності домашнього господарства за фактичних бюджетних обмежень. <i>На основі аналізу наявних споживчих благ, використовуючи класифікаційні ознаки</i> - класифікувати та визначати потреби суспільства. <i>На основі співвідношення механізмів державного та ринкового регулювання, державної та приватної власності, використовуючи класифікаційні ознаки,</i> - класифікувати та визначити типи економічних систем.</p>	<p>Виробнича</p> <p>Виробнича</p> <p>Виробнича</p> <p>Соціально-виробнича</p> <p>Соціально-виробнича</p> <p>Соціально-виробнича</p>	<p>Організаційна</p> <p>Організаційна</p> <p>Організаційна</p> <p>Аналітична Проектувальна</p> <p>Організаційна</p> <p>Організаційна</p>

Продовження таблиці

1	2	3
<p>На основі аналізу макроекономічних показників, використовуючи моделі загальної економічної рівноваги, - здійснювати прогноз можливих наслідків порушення макроекономічної рівноваги та їх впливу на поведінку економічних суб'єктів. На основі аналізу показників світових ринків зовнішньоекономічної діяльності, використовуючи моделі абсолютних, відносин та конкретних переваг, - визначити систему можливих конкурентних переваг пріоритетів розвитку національної економіки.</p> <p>Евристичний рівень. На основі аналізу наявних економічних та природних ресурсів, використовуючи моделі альтернативних витрат, за допомогою співставлення та порівняння - визначити альтернативні варіанти використання економічних ресурсів.</p>	<p>Соціально-виробнича</p> <p>Соціально-виробнича</p> <p>Соціально-виробнича</p>	<p>Аналітична Проектувальна</p> <p>Аналітична</p> <p>Аналітична</p>

1.4. Рекомендована основна навчальна література

1. Економічна теорія: політ економіка / За ред. В.Д. Базилевича – К.: Знання-Прес, 2008.-719с.
2. Зазимко А.З. Політична економія: Навч. Посібник.- К.: КНЕУ, 2006.- 358 с.
3. Основи економічної теорії: політ економічний аспект: Підручник / Г.Н.Климко та ін. – К.: Знання-Прес, 2002. – 615 с.
4. Перехідна економіка: Підручник /За ред.. В.М.Гейця. – К.: Вища школа, 2003. – 591 с.
5. Політична економія: Навч. Посібник / ЗА ред. К.Т. Кривенко. – К.: КНЕУ, 2005. – 508 с.
6. Методичні вказівки до вивчення модулю « Економічна теорія» для студентів 3 курсу усіх форм навчання спеціальностей 6.060101 « Промислове і цивільне будівництво», « Міське будівництво та господарство», 6.070900 «Геоінформаційні системи та технології», 6.070800 « Екологія та охорона навколишнього середовища», 6.092600 « Водопостачання та водовідведення» / Укл. Цимбалюк О.А., Наумов М.С. – Харків: ХНАМГ, 2007. 68 с.

1.5. Анотація програми навчальної дисципліни

ЕКОНОМІЧНА ТЕОРІЯ

Мета вивчення: набуття майбутніми фахівцями глибоких економічних знань, формування у них нового економічного мислення, адекватного ринковим відносинам ; формування навичок аналізувати реальні економічні процеси і приймати обґрунтовані рішення з приводу економічних проблем, пов'язаних з їх майбутньою практичною діяльністю.

Предмет дисципліни: основоположні економічні категорії , економічні закони та принципи функціонування економічних систем; економічні відносини , господарчі механізми та дії людей, спрямовані на ефективне господарювання в умовах обмежених економічних і природних ресурсів; особливості ринкових перетворень економіки України; сучасні процеси глобалізації економічного життя. Теорія фірми та ринкова пропозиція. Витрати виробництва і ціна товару. Прибуток і його норма. Фактори, що впливають на розмір прибутку.

Змістовні модулі: економічний розвиток: рушійні сили та ступені. Мікроекономічний аспект економічного розвитку. Теоретичні основи макроекономіки.

ЭКОНОМИЧЕСКАЯ ТЕОРИЯ

Цель изучения: приобретение будущими специалистами глубоких экономических знаний, формировании у них нового экономического мышления, адекватного рыночным отношениям, формирование навыков анализа реальных экономических процессов и принятия обоснованных решений экономических проблем, связанных с их будущей деятельностью.

Предмет дисциплины: основополагающие экономические категории, экономические законы и принципы функционирования экономических систем; экономические отношения, хозяйственный механизм и действия людей, направленные на эффективное хозяйствование в условиях ограниченных экономических и природных ресурсов; особенности рыночных преобразований экономики Украины; современные процессы глобализации экономической жизни. Теория фирмы и рыночное предложение, издержки производства и цена товара. Прибыль, её норма, факторы, влияющие на размер прибыли.

Модули содержания: Экономическое развитие: движущие силы и степени. Микроэкономический аспект экономического развития. Теоретические основы макроэкономики.

THE ECONOMIC THEORY

The purpose of studying: purchase by the future experts of deep economic knowledge, formation at them new economic thinking adequate to market relations, formation of skills of the analysis of real economic processes and acceptances of the proved decisions of the economic problems connected with their future activity.

The content of the subject: basic economic categories, economic laws and principles of functioning of economic systems; economic relations, an economic mechanism and the actions of the people directed on effective managing in conditions limited economic and natural resources; features of market transformations of economy of Ukraine; modern processes of globalization of an

economic life. The theory of firm and the market offer, Production costs and the price of the goods. Profit, its norm, the factors influencing for the size of profit.

The modules of the content: Economic development: motive powers and degrees. Microeconomic aspect of economic development. Theoretical bases of macroeconomic.

2. РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

2.1. Структура навчальної дисципліни й розподіл обсягу навчальної роботи студента за спеціальностями та видами навчальної роботи

Структура навчальної дисципліни

Призначення: підготовка спеціаліста	Напрямок, спеціальність, освітньо-кваліфікаційний рівень.	Характеристика навчальної дисципліни
<p><i>Кількість кредитів</i>, відповідно ECTS – 3,0 <i>Модулів</i> – 1 <i>Змістових модулів</i> – 3 <i>Загальна кількість</i> - 108</p>	<p><i>Напрямок підготовки</i> – 6.060101 «Будівництво», «Промислове і цивільне будівництво», «Міське будівництво і господарство»</p> <p><i>Освітньо-кваліфікаційний рівень</i> - бакалавр</p>	<p><i>Нормативна Рік підготовки</i> - 3 <i>Семестр</i> - 6 <i>Аудиторні заняття</i> - 36 <i>Лекції</i> - 18 <i>Практичні, семінари</i> - 18 <i>Самостійна робота</i> - 72 <i>Вид підсумкового контролю</i> - екзамен</p>

Розподіл обсягу навчальної роботи студента за напрямами та видами навчальної роботи

(за робочими навчальними планами денної форми навчання)

Спеціальність, спеціалізація (шифр, аббревіатура)	Всього, кредит / годин	Семестр(и)	Години								Екзамен (семестр)	Залік (семестр)
			Аудиторні	у тому числі			Самостійна робота	у тому числі				
				Лекції	Практичні, семінари	Лабораторні		Контр. роб.	КП/КР	РГР		
6. 060101 ПЦБ, МБГ	3,0 / 108	6	36	18	18	-	72	-	-	-	6	-

2.2. Зміст дисципліни Інформаційний обсяг (зміст) дисципліни

Модуль 1. ЕКОНОМІЧНА ТЕОРІЯ (3,0 / 108)
(кількість кредитів/годин)

ЗМ 1. Економічний розвиток: рушійні сили та ступені (0,5 / 18)
Базові навчальні елементи

1. Вступ до економічної теорії.
 - 1.1. Предмет і функції економічної теорії.
 - 1.2. Методи пізнання соціально-економічних процесів.
2. Власність та її роль в економічному розвитку.
 - 2.1. Власність як економічна категорія. Типи, форми та види власності.
 - 2.2. Відносини власності в Україні.
3. Економічна система: сутність та характеристик її основних типів.
 - 3.1. Економічна система: поняття, основні її типи.
 - 3.2. Особливості переходу від директивно-планової до ринкової економіки.Формування економічної системи України.
4. Процес виробництва, його фактори та ефективність.
 - 4.1. Процес суспільного виробництва, його фази.
 - 4.2. Фактори виробництва, їх взаємодія.
 - 4.3. Економічна ефективність суспільного виробництва, її показники.
5. Економічні потреби та економічні інтереси, їх класифікація та взаємозв'язок.
 - 5.1. Економічні потреби: сутність та класифікація. Закон зростання потреб.
 - 5.2. Економічні інтереси: сутність, основні види.
6. Основи економіки природокористування.
 - 6.1. Проблема обмеженості економічних ресурсів. Крива виробничих можливостей, її графічний аналіз
 - 6.2. Закони обмеження природних ресурсів, зниження енергетичної ефективності природокористування, падіння природно – ресурсного потенціалу.

ЗМ 2. Мікроекономічний аспект економічного розвитку (1,0 / 36)
Базові навчальні елементи

1. Попит та пропозиція як характеристики ринку.
 - 1.1. Попит: поняття, крива, закон, фактори. Еластичність попиту, її ступені та коефіцієнти.
 - 1.2. Пропозиція: поняття, крива, закон, фактори. Еластичність пропозиції, її фактори коефіцієнти.

- 1.3. Ринкова рівновага, проблеми її сталості.
2. Теорія споживчого вибору.
 - 2.1. Взаємозв'язок потреб і споживання. Домогосподарства як сфера споживання.
 - 2.2. Корисність: гранична та загальна, їх графіки. Закон спадної граничної корисності.
 - 2.3. Раціональний споживчий вибір, підходи до його визначення.
 - 2.4. Ринковий попит, його формування.
3. Теорія фірми та ринкова пропозиція.
 - 3.1. Виробнича функція, її ізокванта та ізокоста.
 - 3.2. Витрати виробництва: сутність, класифікація та графічний аналіз.
 - 3.3. Прибуток, норма прибутку та фактори, що впливають на їх величини.
 - 3.4. Сутність, види і функції цін.
4. Теорія ринкових структур.
 - 4.1. Кількісні методи оцінки ринкових структур. Загальна характеристика основних типів ринкових структур.
 - 4.2. Конкуренція: зміст, види і форми.
 - 4.3. Монополія, особливості функціонування.
 - 4.4. Ринок факторів виробництва і розподіл доходів. Домогосподарства як постачальники ресурсів виробництва.
5. Мікроекономіка суспільного сектору.
 - 5.1. Суспільні блага та ефективність.
 - 5.2. Зовнішні ефекти та зовнішні витрати.

ЗМ 3. Теоретичні основи макроекономіки

(1,5 / 54)

Базові навчальні елементи

1. Макроекономічний рівень господарювання. Національне рахівництво.
 - 1.1. Макроекономічний кругообіг, його форми.
 - 1.2. Система національних рахунків. Методика розрахунку основних макроекономічних показників.
2. Макроекономічна нестабільність: безробіття, інфляція.
 - 2.1. Циклічний характер розвитку економіки. Економічний цикл та його фази.
 - 2.2. Зайнятість, її форми. Безробіття: види, показники та соціально-економічні наслідки.
 - 2.3. Інфляція: сутність, причини, види, вимір та соціально-економічні наслідки.
3. Макроекономічний аналіз: сукупний попит та сукупна пропозиція.
 - 3.1. Сукупний попит: поняття та регулювання.
 - 3.2. Сукупна пропозиція та динаміка.
 - 3.3. Макроекономічна рівновага в моделі „AD – AS“.

4. Економічні функції держави та її види.
- 4.1. Фіскальна політика та її види.
- 4.2. Державний бюджет , його структура та види. Бюджетний дефіцит і державний борг.
- 4.3. Грошово-кредитна політика держави, її види. Грошовий ринок: попит на гроші, пропозиція грошей.
- 4.4. Економічне зростання та його чинники.
- 4.5. Зовнішньоекономічні зв'язки. Платіжний баланс країни, його структура.

Розподіл часу за модулями і змістовими модулями та форми навчальної роботи студента

Модулі(семестри) та змістові модулі	Всього, кредит/годин	Форми навчальної роботи				
		Лекц.	Сем., пр.	СРС	Інд. робота	Підсумк. контроль
ЗМ 1. Економічний розвиток: рушійні сили та ступені.	1,0/36	4	4	28	-	-
ЗМ 2. Мікроекономічний аспект економічного розвитку.	1,0/36	6	8	22	-	-
ЗМ 3. Теоретичні аспекти макроекономіки.	1,0/36	8	6	22	-	-
РАЗОМ	3,0/108	18	18	72	-	-

У процесі навчання студенти отримують необхідні знання під час проведення аудиторних занять: лекційних та практичних. Найбільш складні теоретичні питання винесено на розгляд і обговорення під час практичних занять. Також велике значення в процесі вивчення й закріплення знань має самостійна робота студентів. Усі ці види занять розроблені відповідно до вимог кредитно-модульної системи організації навчального процесу.

Лекційний курс (денне навчання)

Зміст	Кількість годин за спеціальностями , спеціалізаціями (шифр, аббревіатура) 6.060101 ПЦБ, МБГ
1	2
<u>ЗМ 1. Економічний розвиток; рушійні сили та ступені.</u>	4
1.1. Вступ до економічної теорії.	0,5
1.2. Власність як економічна категорія.	0,5
1.3. Економічна система: сутність та характеристика основних типів.	1
1.4. Процес виробництва, його фактори та ефективність.	1
1.5. Економічні потреби та економічні інтереси, їх взаємозв'язок.	1
1.6. Основи економіки природокористування.	-
<u>ЗМ 2. Мікроекономічний аспект економічного розвитку.</u>	6
2.1. Попит та пропозиція як характеристики ринку.	2
2.2. Теорія споживчого вибору.	
2.3. Теорія фірми та ринкова пропозиція.	1
2.4. Теорія ринкових структур.	1
2.5. Мікроекономіка суспільного сектору.	1
<u>ЗМ 3. Теоретичні основи макроекономіки.</u>	8
3.1. Макроекономічний рівень господарювання. Національне рахівництво.	2
3.2. Макроекономічна нестабільність: безробіття та інфляція.	2
3.3. Макроекономічний аналіз: сукупний попит та сукупна пропозиція.	2
3.4. Економічні функції держави.	2
3.5. Зовнішньоекономічні зв'язки.	-
РАЗОМ	18

Практичні(семінарські) заняття (денне навчання)

Зміст	Кількість годин за спеціальностями , спеціалізаціями (шифр, аббревіатура) 6.060101 ПЦБ, МБГ
<i>ЗМ 1. Економічний розвиток; рушійні сили та ступені..</i>	4
1.1. Вступ до економічної теорії.	0,5
1.2. Власність як економічна категорія.	0,5
1.3. Економічна система: сутність та характеристика основних типів.	1
1.4. Процес виробництва, його фактори та ефективність.	1
1.5. Економічні потреби та економічні інтереси, їх взаємозв'язок.	0,5
1.6. Основи економіки природокористування.	0,5
<i>ЗМ 2. Мікроекономічний аспект економічного розвитку.</i>	8
2.1. Попит та пропозиція як характеристики ринку.	2
2.2. Теорія споживчого вибору.	2
2.3. Теорія фірми та ринкова пропозиція.	2
2.4. Теорія ринкових структур.	1
2.5. Мікроекономіка суспільного сектору.	1
<i>ЗМ 3. Теоретичні основи макроекономіки.</i>	6
3.1. Макроекономічний рівень господарювання. Національне рахівництво.	2
3.2. Макроекономічна нестабільність: безробіття та інфляція.	1
3.3. Макроекономічний аналіз: сукупний попит та сукупна пропозиція.	1
3.4. Економічні функції держави.	1
3.5. Зовнішньоекономічні зв'язки.	1
РАЗОМ	18

Самостійна навчальна робота студента (форми самостійної роботи, обсяг у годинах)

Форми самостійної роботи(за змістовими модулями)	Години	Форма звіту
<i>ЗМ 1. Економічний розвиток: рушійні сили та ступені.</i>	28	
1. Огляд основної та додаткової літератури.	6	Конспект.
Вивчення понятійного апарату змістового модулю.	6	Конспект.
Самостійна підготовка питання: „Основи продуктивності природокористування”	10	Текст і презентація реферату.
2. Підготовка до поточного тестування.	6	Відповіді у зошиті для практичних занять.
<i>ЗМ 2. Мікроекономічний аспект економічного розвитку.</i>	22	
1. Огляд основної та додаткової літератури.	2	Конспект.
Вивчення понятійного апарату змістового модулю.	2	Конспект.
2. Розв'язання типових задач.	4	Рішення у зошиті для практичних занять.
3. Самостійна підготовка питань: „Моделювання поведінки споживача” та „Мікроекономіка суспільного сектору”	6	Текст і презентація реферату.
5. Розгляд контрольних запитань і прикладів тестових завдань.	2	Відповіді у зошиті для практичних занять.
6. Підготовка до поточного тестування	2	Відповіді у зошиті для практичних занять.
7. Підготовка до контрольної роботи з змістовим модулем(рішення задач).	4	Рішення задач у зошиті для практичних занять.
<i>ЗМ 3. Теоретичні основи макроекономіки.</i>	22	
1. Огляд основної та додаткової літератури.	4	Конспект.
2. Вивчення понятійного апарату змістового модулю.	4	Конспект.
3. Розв'язання типових задач.	4	Рішення у зошиті для практичних занять.
4. Самостійна підготовка питань.	6	Текст і презентація реферату.
5. Підготовка до поточного тестування.	4	Відповіді в зошиті для практичних занять.
РАЗОМ	72	

Тематика контрольних робіт для студентів денної форми навчання дисципліни «Економічна теорія»

Номер теми обирається за двома останніми цифрами залікової книжки:

Дві останні цифри залікової книжки	Цифра зменшення	Номер теми контрольної роботи
01-50	-	01-50
51-100	50	01-50

Контрольні запитання для самостійної роботи

1. Розкрийте роль економічної теорії в системі економічних наук.
2. Назвіть об'єкт, предмет і основну цільову функцію економічної теорії.
3. Які загальнонаукові методи використовує економічна теорія?
4. Дайте характеристику основних спеціальних методів економічної теорії.
5. Яка роль методу наукової абстракції в пізнання соціально-економічних процесів?

6. Яке значення мають кількісні, зокрема, статистичні методи у вивченні економічної теорії?
7. У чому полягає двоїстість процесу виробництва?
8. Що характерне для вимірювання показника ефективності витрат суспільної праці?
9. Як гуманізація виробництва впливає на ефективність витрат суспільної праці?
10. Як змінюється місце і роль людини у процесі становлення і розвитку постіндустріальної цивілізації?
11. У чому полягає сутність історичної еволюції відносин власності?
12. Що таке домінуючий об'єкт власності і як він змінюється у загальноцивілізаційному процесі?
13. Покажіть роль і місце державної власності в соціально орієнтованій ринковій економіці.
14. Визначте основні напрями впливу потреб на виробництво.
15. Назвіть основні організаційно-економічні форми реалізації суспільного поділу праці.
16. Що характерне для суспільного багатства як економічної категорії?
17. Які умови і причини існування товарного виробництва?
18. Як впливають на величину вартості товару продуктивність та інтенсивність праці?
19. Що таке проста і складна праця?
20. Розкрийте єдність і протилежність товару і грошей.
21. Що таке «споживчий кошик» і як його розраховують?
22. Розкрийте роль долара США у сучасній валютній системі: місце, причини і наслідки.
23. Які форми виявлення рушійних сил товарного виробництва?
24. Чому система товарного виробництва є прогресивною системою господарювання?
25. Якими є найбільш загальні елементи ринкового господарства і механізм дії останнього?
26. Чому в сучасному ринковому господарстві існують тіньові відносини та зв'язки?
27. Що відомо сучасній економічній науці про життєвий цикл підприємства?
28. Чим зумовлюються напрям і нахил графічних кривих ринкового попиту та ринкової пропозиції?
29. Які наслідки має функціонування витратної економіки?
30. Перелічіть фази кругообігу капіталу. В чому полягає функція капіталу в кожній з них?
31. Розкрийте економічну сутність підприємства.
32. Які основні функції менеджменту?
33. Як аналітично виводиться крива попиту домогосподарства?
34. У чому сутність мотиваційного механізму економічної діяльності?
35. Розкрийте сутність заробітної плати.
36. Які доходи одержує підприємець?
37. Які є доходи від власності?
38. Дайте визначення структури сімейних доходів за джерелами їх формування.
39. Які існують форми розподілу доходів?
40. Дайте визначення позичкового відсотка.
41. Які основні складові суспільного відтворення?
42. У чому виражається інтенсифікація економіки?
43. Дайте характеристику граничної схильності до споживання (ГСС) і граничної схильності до заощаджень (ГСЗ). Поясніть, чому сума ГСС та ГСЗ завжди дорівнює одиниці?
44. Яке значення має теорія довгих хвиль для економічної практики?
45. Визначте сутність, функції та принципи функціонування ринку робочої сили.
46. Що таке сегментація та флексибілізація ринку робочої сили?
47. Проаналізуйте взаємодію основних потоків на ринку робочої сили.
48. Які основні види безробіття і як вони пов'язані між собою?
49. У чому полягає особливість сучасного стану безробіття в Україні?
50. Що таке система соціального захисту населення у сфері зайнятості?
51. Чому інфляція є фактором макроекономічної нестабільності?
52. Наведіть формулу визначення ціни землі.
53. Чому державні фінанси є головною ланкою фінансової системи?

54. Розкрийте основні складові поняття «світове господарство».
55. Охарактеризуйте економічні основи функціонування світового господарства.
56. У чому полягає інтернаціоналізція виробництва і господарського життя в цілому?
57. Охарактеризуйте сучасні особливості міжнародної торгівлі.
58. Дайте характеристику сучасних особливостей вивозу капіталу та міжнародної інвестиційної діяльності.
59. Розкрийте основні вияви міжнародних науково-технічних зв'язків.
60. Назвіть причини і наслідки міжнародної міграції робочої сили.
61. Які етапи становлення та розвитку міжнародної валютної системи?
62. Розкрийте об'єктивні можливості інтеграції України у процесі світових господарських зв'язків.
63. Чому проблема забезпечення людства сировиною та енергією перетворилась на глобальну?
64. Які функції виконують економічна теорія і економічна політика?
65. Які економічні функції місцевих органів державної влади та самоврядування?
66. Охарактеризуйте значення та механізм антиінфляційної економічної політики.
67. Обґрунтуйте основні принципи оптимального оподаткування
68. Охарактеризуйте грошово-кредитну політику в Україні.
69. Дайте характеристику принципам формування державної інноваційної політики.

2.3. Засоби контролю за структурою залікового кредиту

МОДУЛЬ „Економічна теорія”. Поточний контроль зі змістових модулів.	
<i>ЗМ 1. Економічний розвиток: рушійні сили та ступені.</i>	10%
<i>ЗМ 2. Мікроекономічний аспект економічного розвитку.</i>	25%
<i>ЗМ 3. Теоретичні основи макроекономіки.</i>	25%
Підсумковий контроль з модулю „Економічна теорія”	
Письмовий екзамен	40%
Усього за модулем.	100%

Порядок та критерії оцінювання знань студентів

Оцінювання знань студентів з дисципліни на основі результатів поточного і підсумкового контролю знань.

Поточне оцінювання знань

Об'єктами поточного контролю знань студентів є три види навчальної діяльності:

- рівень засвоєння знань та активність роботи на семінарських заняттях;
- виконання самостійних домашніх завдань;
- виконання модульних завдань, тестів та розв'язування задач під контролем викладача.

При контролі рівня знань та активності роботи студента оцінюванню підлягають: рівень знань, продемонстрований у відповідях з теоретичного питання та виступах не менше ніж чотири рази протягом семестру.

У процесі контролю виконання самостійних домашніх завдань, оцінюванню підлягають правильність розрахунку та обґрунтованість висновків; загальне оформлення звіту його обсяг, охайність, грамотність та своєчасність подання викладачу.

Модульні завдання, що підлягають оцінюванню, можуть бути у формі тексту, який розв'язується в аудиторії, або розрахункових задач, що виконується в класі, під контролем викладача.

Протягом семестру студент має пройти тестування двічі. Кожний тест включає 10 питань. Перший тест охоплює ЗМ 1, другий - ЗМ 2, а розрахункові задачі охоплюють – ЗМ2 і ЗМ3.

Уся діяльність студента під час поточного контролю оцінюється в діапазоні від «0» до «60» балів. При цьому оцінювання виконання студентом кожного виду навчальної діяльності здійснюється за допомогою методу експертних оцінок-балів.

Рівень знань студента оцінюється на підставі його доповіді з теоретичного питання та активності студента при обговоренні питань винесених на семінарському занятті за такими критеріями:

- оцінку «10» балів заслуговує студент, який всебічно, безпомилково, в логічній послідовності(без підказок) розкрив теоретичного питання;
- оцінку «5» балів, отримує студент, який дав правильну, але не повну відповідь на теоретичне питання або розкрив усі аспекти поставленого питання, але припустився несуттєвих помилок, в основному володіє знаннями теоретичного аналізу, але не в повному обсязі;
- оцінку «0» балів, виставляється студенту, який не розкрив ключових понять, категорій теоретичного завдання, не володіє категоріями й поняттями, або який відмовився відповідати на питання, поставлене викладачами.

Активність студента при обговоренні питань, винесених на практичні заняття, оцінюється за шкалою 3 , 2 , 0 балів у межах семестру:

- 3 бали виставляються за змістовий виступ не менше, ніж на чотирьох семінарах протягом семестру;
- 2 бали – за змістовий виступ не менше, ніж на двох заняттях протягом семестру;

Підсумкова оцінка за активну роботу студента не може перевищувати 10 балів за семестр.

У цілому протягом семестру за рівень знань та активність роботи на семінарських заняттях студент може максимально отримати 20 балів.

Комплексні самостійні домашні завдання оцінюються за такою шкалою – 10, 5, 0 балів й такими критеріями:

- «10» балів заслуговує студент, який правильно, в повному обсязі виконав не менше ніж 95% завдань, дотримав вимоги щодо оформлення роботи, не порушив терміну здачі роботи;
- «5» балів отримує студент, який правильно виконав не менше ніж на 70% завдань, дотримав вимоги щодо оформлення роботи, не порушив терміну здачі роботи;

- «0» балів виставляється студенту, який виконав роботу менше 50% завдань, порушив вимоги щодо її оформлення й терміну задачі.

Кожне *модульне завдання* оцінюється за шкалою 10, 5, 0 балів згідно з такими критеріями;

- «10» балів заслуговує студент, який дав правильні відповіді на 100% усіх питань модульного завдання;
- «5» балів отримує студент, який дав правильні відповіді не менше ніж на 50% усіх питань модульного завдання.

За два модульні завдання – тести студент може максимально отримати 30 балів.

У підсумку за три види поточного контролю знань максимальна сума балів за семестр формується так: $60=20+20+20$, що відповідає наказу №173-01, від 14 грудня 2006 року Харківської національної академії міського господарства. «Про введення в дію типової форми накопичувальних заліково-екзаменаційних відомостей(за кредитно-модульною системою навчального процесу в Академії)»

До підсумкового контролю (екзамену) допускаються студенти, які набрали в сумі за всіма змістовими модулями більше 30% балів від загальної кількості з дисципліни – тобто з 60 балів поточного контролю знань студентів.

На екзамені, який проводиться в письмовій формі, студент може отримати максимум 40 балів. Загальна сума балів, поточного контролю знань й підсумкового, тобто екзамену, в сумі не повинна перевищувати 100%.

Це є критеріями оцінки за національною шкалою, або за шкалою ECTS.

Див.наказ по академії п.4.

Витяг із наказу по Академії №173-01, від 14 грудня 2006 року прикладається.

Шкала перерахування оцінок результатів навчання у різних системах оцінювання

% набраних балів	Оцінка за національною шкалою	Оцінка за шкалою
більше 90 – 100включно	Відмінно	A
більше 80 – 90 включно	Добре	B
більше 70 – 80 включно		C
більше 70 – 60 включно	Задовільно	D
більше 60 – 50 включно		E
більше 25 – 50 включно	Незадовільно з можливістю повторного складання	FX
від 0 до 25 включно	Незадовільно з обов'язковим повторним курсом	F

** З можливістю повторного складання; **З обов'язковим повторним курсом*

2.4. Інформаційно - методичне забезпечення.

Бібліографічні описи, Інтернет адреси	ЗМ, де застосовується
1. Рекомендована основна навчальна література (підручники, навчальні посібники, інші видання)	
1. Економічна теорія: політекономія / За ред. В.Д.Базилевича - К.: Знання-Прес, 2008 – 719с.	1 - 3
2. Основи економічної теорії: політ економічний аспект: Підручник / Г.Н.Климко та ін. - К.: Знання-Прес, 2002. - 615с.	1 - 3
3. Перехідна економіка: Підручник /За ред. В.М.Гейця. -К.: Вища школа, 2003. – 591с.	1 - 3
2.Додаткові джерела (довідники,нормативні видання, сайти Інтернет тощо)	
1. Зазимко А.З. Політична економія: Навч. посібник. – К.: КНЕУ, 2006. – 358с.	1 - 3
2. Політична економія: Навч. посібник / За ред. К.Т. Кривенка.- К.: КНЕУ, 2005. – 508 с.	1 - 3
3. Базилевич В.Д., Базилевич К.С., Баластрик Л.О. Макроекономіка: Підручник / За ред. В.Д. Базилевича. – К.: Знання, 2008.– 851 с. – (Класичний університетський підручник).	2
4. Мікроекономіка: Підручник / За ред. В.Д. Базилевича. – К.: Знання, 2008.– 677 с. – (Класичний університетський підручник).	3
5. http://www.kmu.gov.ua .	1 - 3
6. http://www.me.gov.ua .	1 - 3
7. http://www.minfin.gov.ua .	2 - 3
8. http://www.ssmc.gov.ua .	2 - 3
9. http://www.ukrstat.gov.ua .	1 - 3
10. http://www.worldbank.org.ru .	2 - 3
3.Методичне забезпечення (реєстр методичних вказівок, інструкцій до лабораторних робіт, планів семінарських занять, комп'ютерних програм, відео-аудіо-матеріалів, плакатів тощо)	
1. Економічна теорія: Тексти лекцій (для студентів всіх форм навчання) / Авт. Цимбалюк О.А., Стадник Г.В., Островський І.А. – Харків: ХНАМГ, 2006. -423с	1 - 3
2. Методичні вказівки до вивчення модулю « Економічна теорія» для студентів 3 курсу усіх форм навчання спеціальностей 6. 060101 « Промислове і цивільне будівництво», « Міське будівництво та господарство», 6. 070900 « Геоінформаційні системи та технології», 6. 070800 « Екологія та охорона навколишнього середовища», 6. 092600 « Водопостачання та водовідведення» / Укл. Цимбалюк О.А., Наумов М.С. – Харків: ХНАМГ, 2007. 68 с.	1 - 3

Навчальне видання

Програма навчальної дисципліни і робоча програма навчальної дисципліни «Економічна теорія» (для студентів 3 курсу денної форми навчання напряму 6.060101 – «Будівництво», спеціальностей – «Промислове і цивільне будівництво», «Міське будівництво і господарство»)

Укладачі: Олексій Антонович Цимбалюк

План 2009, поз.493Р

Підп. до друку 09.10.09	Формат 60 x 84 1/16	Папір офісний
Друк на ризографі.	Умовн.-друк. арк. 0,9	Обл.-вид. арк. 1,2
Замовл. № 5121	Тираж 10 прим.	

61002, Харків, ХНАМГ, вул. Революції, 12
Сектор оперативної поліграфії ЦНІТ ХНАМГ
61002, Харків, вул. Революції, 12